

voor die beschikking maar dat deed hij niet aan de prins weten en toen deze hem in februari '45 (het tweede kabinet-Gerbrandy was toen demissionair) aan zijn toezegging herinnerde, antwoordde hij telegrafisch: 'Aangezien beslissing positie beroepspersoneel zeer principiële aard, wens ik deze overlaten aan mijn ambtsopvolger.'¹

De prins was er intussen toe overgegaan, alle officieren die zich in het bevrijde Zuiden voor de militaire dienst kwamen aanmelden, te laten registreren bij een apart bureau waar men tevens de taak had, na te gaan hoe elk hunner zich tijdens de bezetting had gedragen. Bij het officierskorps van het nieuwe leger kwam het, meende de prins, niet op intellectuele ontwikkeling alléén aan, maar vooral op karakter. 'Wij weten allen', aldus een bekendmaking welke hij in november '44 deed verschijnen, 'dat het leger van 1940 naast goede, ook andere eigenschappen bezat, die niet meer passen in de moderne oorlogvoering. Nu bestaat de kans om met het oude te breken en een nieuwe toekomst tegemoet te gaan.'² Toen eind februari '45 een aantal voor de gezagsbataljons bestemde officieren die een spoedopleiding hadden gevolgd, werd beëdigd, hield de prins een toespraak waaromtrent het persbureau Anep-Aneta een bericht naar Londen zond³, waarin o.m. het volgende te lezen was:

'Prince Bernhard mentioned the task awaiting officers in the new Netherlands Army, which task was too often forgotten in the old army: to be strict when on duty, but at the same time to be a father and friend to the privates. The times are gone, said the prince, when one needed only a secondary school certificate in order to become an officer. Now it is character that is wanted . . . High British officers attended the ceremony.'

De woorden 'which task was too often forgotten in the old army' schoten de vijf bij het departement van oorlog te Londen werkzame of daaronder dienende, uit het 'oude' leger voortgekomen generaals: Dijxhoorn, van Oorschot, Phaff, van Voorst Evekink en van de Vijver, in het verkeerde keelgat. Zij zonden van Lidth opvolger de Booy een brief waarin zij deze vroegen of de prins 'inderdaad, in tegenwoordigheid van 'high British officers', deze blaam op het Nederlandse officier-korps heeft geworpen.'⁴ De Booy legde hun brief aan de prins voor. Deze antwoordde:

'Hoewel ik de absoluut juiste woordkeuze niet kan herhalen (zulks omdat ik

¹ Telegram, 23 febr. 1945, van van Lidth aan prins Bernhard (a.v.). ² Aangehaald in van Ojen: *De BS*, p. 238. ³ Tekst d.d. 22 febr. 1945 in Collectie-A. Q. H. Dijxhoorn, map 'kopieën en bubbelen', 23. ⁴ Brief, 1 maart 1945, van A. Q. H. Dijxhoorn e.a. aan de Booy (a.v.).